

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 02.05.2019 № 13-рк/к

Барвінківська районна державна
адміністрація Харківської області

64701, Харківська обл., м. Барвінкове,
вул. Центральна, 8

Щодо припинення бездіяльності, яка
містить ознаки порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції

У ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства
про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

Барвінківська районна державна адміністрація Харківської області
(надалі – Барвінківська райдержадміністрація) є юридичною особою,
ідентифікаційний код – 04059450, місцезнаходження: 64701, Харківська обл.,
м. Барвінкове, вул. Центральна, 8. Основним видом діяльності Барвінківської
райдержадміністрації є державне управління загального характеру (код за
КВЕД – 84.11).

Відповідно до статті 1 Закону України "Про місцеві державні
адміністрації" виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі
здійснюють місцеві державні адміністрації. Місцева державна адміністрація є
місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої
влади. Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює
виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної
одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою.

Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної
конкуренції» передбачено, що органи влади зобов'язані сприяти розвитку
конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати
негативний вплив на конкуренцію.

Отже, реалізація Барвінківською райдержадміністрацією покладених на неї
повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у
тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до статті 7 Закону України "Про автомобільний транспорт"
забезпечення організації пасажирських перевезень на приміських автобусних

маршрутах загального користування, що не виходять за межі району, покладається на районні державні адміністрації.

Таким чином, забезпечення організації пасажирських перевезень на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Барвінківського району Харківської області, покладено на Барвінківську райдержадміністрацію.

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України "Про автомобільний транспорт" державне регулювання та контроль у сфері автомобільного транспорту спрямовані, зокрема, на створення рівних умов для роботи всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність у сфері автомобільного транспорту, обмеження монополізму та розвиток конкуренції.

Статтею 43 Закону України "Про автомобільний транспорт" передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.

Відповідно до статті 44 Закону України "Про автомобільний транспорт" організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються, зокрема, на органи виконавчої влади.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування визначена Порядком проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 (в редакції від 17.04.2013) (надалі – Порядок № 1081).

Згідно з пунктом 5 Порядку № 1081 метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є, зокрема, створення конкурентного середовища.

Враховуючи вищенаведене, автомобільні перевізники на автобусних маршрутах загального користування визначаються виключно на конкурсних засадах.

Барвінківською райдержадміністрацією у 2012 році було проведено конкурс на перевезення пасажирів на приміському автобусному маршруті загального користування, що не виходить за межі Барвінківського району Харківської області, № 1238 "Барвінкове (АС) – Велика Андріївка" (надалі – Маршрут № 1238), переможцем якого визначено фізичну особу-підприємця Трикулу Ігоря Васильовича (надалі – ФОП Трикула І.В.) та укладено з ним договір про організацію перевезень пасажирів на вказаному маршруті від 28.12.2012 № 1319 зі строком дії до 19.03.2018 (надалі – Договір № 1319).

Також Барвінківською райдержадміністрацією у 2014 році було проведено конкурс на перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Барвінківського району Харківської області, № 1234 "Барвінкове (АС) – Червоний Лиман" (надалі – Маршрут № 1234) та № 1235 "Червоний Лиман – Червона Балка" (надалі –

Маршрут № 1235), переможцем якого визначено ФОП Трикулу І.В. та укладено з ним договір про організацію перевезень пасажирів на вказаних маршрутах від 05.03.2014 № 1 зі строком дії до 04.03.2019 (надалі – Договір № 1).

Враховуючи вищенаведене, строки дії Договорів № 1319 та № 1 вже закінчилися.

Відповідно до пункту 52 Порядку № 1081 організатор перевезень зобов'язаний провести конкурс не пізніше ніж за 45 календарних днів до дня закінчення строку дії договору (дозволу), укладеного (виданого) попередньому переможцю конкурсу. У такому разі дія договору (дозволу), укладеного (виданого) за результатами конкурсу, починається після закінчення строку дії договору (дозволу) на перевезення укладеного (виданого) відповідно до результатів попереднього конкурсу на цьому об'єкті.

Втім, листом від 02.04.2019 № 01-60/964 (вх. від 04.04.2019 № 2669) Барвінківська райдержадміністрація повідомила територіальне відділення, що протягом 2018 року та поточного періоду 2019 року не проводила конкурси з перевезення пасажирів на вищезазначених автобусних маршрутах загального користування.

Відповідно до розпорядження Барвінківської райдержадміністрації від 27.03.2018 № 81 "Про тимчасове обслуговування приміського автобусного маршруту загального користування № 1238 Барвінкове (АС) – Велика Андріївка" (надалі – Розпорядження № 81) ФОП Трикула І.В. з 27.03.2018 тимчасово розпочинає роботу на Маршруті № 1238 та укладено з ним договір про організацію перевезень пасажирів від 27.03.2018 зі строком дії до 27.06.2018.

Барвінківською райдержадміністрацією 24.08.2018 було оголошено конкурс з перевезення пасажирів на Маршруті № 1238. Публікацію про проведення конкурсу було розміщено в газеті "Вісті Барвінківщини" від 24.08.2018 № 34. Але вказаний конкурс не було проведено у зв'язку з відсутністю поданих заяв на участь у такому конкурсі.

Відповідно до розпорядження Барвінківської райдержадміністрації від 01.10.2018 № 237 "Про тимчасове обслуговування приміського автобусного маршруту загального користування № 1238 Барвінкове (АС) – Велика Андріївка" фізична особа-підприємець Старіков Віктор Леонідович (надалі – ФОП Старіков В.Л.) з 01.10.2018 тимчасово розпочинає роботу на Маршруті № 1238 та укладено з ним договір про організацію перевезень пасажирів від 01.10.2018 зі строком дії до 01.01.2019.

Листом від 02.04.2019 № 01-60/964 (вх. від 04.04.2019 № 2669) Барвінківська райдержадміністрація повідомила територіальне відділення, що Маршрут № 1238 не обслуговується у зв'язку з відсутністю заявок на участь у ньому. Втім, інших конкурсів з перевезення пасажирів на Маршруті № 1238 вона не проводила, окрім конкурсу, оголошеного у серпні 2018 року.

Крім того, конкурс з перевезення пасажирів на Маршруті № 1238 відповідно до пункту 52 Порядку № 1081 Барвінківська райдержадміністрація мала провести за 45 календарних днів до дня закінчення строку дії Договору

№ 1319, а саме за 45 календарних днів до 19.03.2018. Натомість, Розпорядженням № 81 Барвінківська райдержадміністрація доручила ФОП Трикулі І.В. тимчасово здійснювати перевезення пасажирів на Маршруті № 1238.

Щодо Маршрутів № 1234 та № 1235 Барвінківська райдержадміністрація листом від 02.04.2019 № 01-60/964 (вх. від 04.04.2019 № 2669) повідомила територіальне відділення, що їх тимчасове обслуговування здійснює ФОП Трикула І.В. на підставі розпорядження від 22.03.2019 № 43 "Про тимчасове обслуговування приміських автобусних маршрутів загального користування № 1234 Барвінкове (АС) – Червоний Лиман та № 1235 Червоний Лиман – Червона Балка" (надалі – Розпорядження № 43).

Відповідно до Розпорядження № 43 ФОП Трикула І.В. тимчасово розпочинає роботу на Маршрутах № 1234 та № 1235 з 22.03.2019. З ФОП Трикулою І.В. укладено договір про організацію перевезень пасажирів на вказаних маршрутах зі строком дії до 22.06.2019.

Барвінківська райдержадміністрація листом від 25.02.2019 № 01-60/591 звернулася до робочого органу, якого вона на конкурсних засадах залучила для організації проведення конкурсів з перевезення пасажирів, для підготовки пропозицій щодо умов конкурсу на Маршрутах № 1234 та № 1235, кошторису витрат, пов'язаних з підготовкою та проведенням конкурсу, паспортів маршрутів.

Втім, наразі конкурс з перевезення пасажирів на Маршрутах № 1234 та № 1235 не проведено, а відповідно до пункту 52 Порядку № 1081 Барвінківська райдержадміністрація мала провести такий конкурс за 45 календарних днів до дня закінчення строку дії Договору № 1, а саме за 45 календарних днів до 04.03.2019. Натомість, Розпорядженням № 43 Барвінківська райдержадміністрація доручила ФОП Трикулі І.В. тимчасово здійснювати перевезення пасажирів на Маршрутах № 1234 та № 1235.

У разі проведення Барвінківською райдержадміністрацією конкурсів з перевезення пасажирів на Маршруті № 1238, № 1234 та № 1235 ФОП Трикула І.В. мав би змогу повторно брати в них участь та у разі визначення його переможцем здійснювати перевезення пасажирів на вказаних автобусних маршрутах протягом п'яти років, адже відповідно до пункту 55 Порядку № 1081 строк дії договору, який укладається за результатами конкурсу, становить п'ять років.

Крім того, слід зазначити, що конкурс по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах надавачів відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" економічна конкуренція - це змагання між суб'єктами господарювання з метою

здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі мають можливість вибрати між кількома продавцями.

У ході проведеного дослідження ринків перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування територіальним відділенням встановлено, що в межах Харківської області вказані послуги надають близько 55 суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини першої статті 45 Закону України "Про автомобільний транспорт" у конкурсі на визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування можуть брати участь автомобільні перевізники, які мають ліцензію на той вид послуг, що виносять на конкурс, на законних підставах використовують у достатній кількості сертифіковані автобуси відповідного класу, відповідають вимогам, викладеним у статті 34 цього Закону.

Згідно з пунктом 2 Порядку № 1081 перевізник-претендент - автомобільний перевізник, який в установленому порядку подав заяву та документи для участі в конкурсі.

При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Закон України "Про автомобільний транспорт" та Порядок № 1081 не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.

Отже, ринок перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на зазначеному ринку, може взяти участь у конкурсі з перевезення пасажирів на відповідному автобусному маршруті загального користування, у тому числі на Маршрутах № 1238, №1234 та № 1235.

Крім того, за наявною у територіального відділення інформацією, перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, окрім ФОП Трикули І.В. та Старікова В.Л., в Ізюмському районі Харківської області, який розташований поряд з Барвінківським районом, надає ТОВ "Ізюмське АТП", фізичні особи-підприємці Старіков В.В., Кругова Л.Г., а отже, вони є потенційними конкурентами та можуть брати участь у конкурсі з перевезення пасажирів на Маршрутах № 1238, № 1234 та № 1235.

Непроведення Барвінківською райдержадміністрацією, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсів з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у таких конкурсах, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

В свою чергу, недопущення конкуренції є негативним впливом на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.

Таким чином, бездіяльність Барвінківської райдержадміністрації по непроведенню конкурсів з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється.

Отже, бездіяльність Барвінківської райдержадміністрації, яка полягає у непроведенні конкурсів з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Барвінківського району Харківської області, у встановлені строки до дня закінчення строку дії договору з попереднім переможцем конкурсу, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

Враховуючи зазначене та керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Барвінківській райдержадміністрації такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити бездіяльність, яка полягає у непроведенні конкурсів з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Барвінківського району Харківської області, а саме на маршрутах № 1238 "Барвінкове (АС) – Велика Андріївка",

№ 1234 "Барвінкове (АС) – Червоний Лиман" та № 1235 "Червоний Лиман – Червона Балка", у встановлені строки до дня закінчення строку дії договору з попереднім переможцем конкурсу, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, та містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування.

Про виконання рекомендацій шляхом проведення конкурсів з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Барвінківського району Харківської області, повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (61022, м. Харків, м-н Свободи, буд. 5, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 35) **в 3-місячний строк** з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, **провадження у справі** про порушення законодавства про захист економічної конкуренції **не розпочинається**.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Неймирок Ю.О.

Тевелєва Ю.В.

Виконавець

Жовнер Н.І.

Секретар колегії

Шпунт В.В.